

Ert tjänsteställe, handläggare
Infrastrukturdepartementet,
Sophie Ankarcrona Thelin

Ert datum
2021-02-02

Er beteckning
I2020/00342

Vårt tjänsteställe, handläggare
HKV LEDS JUR Maria Andersson,
maria.x.andersson@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Remissyttrande över It-driftsutredningens delbetänkande Säker och kostnadseffektiv it-drift – rättsliga förutsättningar för utkontraktering (SOU 2021:1)

Försvarsmakten har fått delbetänkandet Säker och kostnadseffektiv it-drift – rättsliga förutsättningar för utkontraktering (SOU 2021:1) på remiss och lämnar följande synpunkter.

Inledande synpunkter

Försvarsmakten välkomnar de delar i delbetänkandet som bidrar till att tydliggöra de rättsliga förutsättningarna för myndigheters utkontraktering av it-drift. Försvarsmakten delar dock inte utredningens inledande ansats i kapitel 10 att vad som är kännetecknande för alla former av utkontraktering av it-drift är att uppgiftssamlingar blir tillgängliga för tjänsteleverantören. Alla former av utkontraktering av it-drift leder enligt Försvarsmaktens mening inte till att uppgifter röjs enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL.

Krypterade uppgifter

Försvarsmakten delar inte utredningens bedömning att en utkontraktering innebär att uppgifterna som omfattas av utkontrakteringen lämnas ut och därmed röjs i den meningen som avses i OSL oavsett om de har krypterats eller pseudonymiserats.

Enligt Försvarsmakten är det stor skillnad mellan att låta en tjänsteleverantör hantera krypterade respektive pseudonymiserade uppgifter. Det måste därför göras olika bedömningar i frågan om uppgifterna som omfattas av utkontrakteringen anses röjda enligt OSL beroende på om uppgifterna krypterats eller pseudonymiserats.

Det anförs i utredningen att det inte finns några nu kända säkerhetsåtgärder som gör det helt, omöjligt för tjänsteleverantören att ta del av uppgifterna, både i teorin och i praktiken.

Försvarsmakten delar inte den uppfattningen. Det finns idag krypteringsåtgärder som gör det helt omöjligt för tjänsteleverantören att forcera krypteringen och därigenom ta del av uppgifterna. Dessa åtgärder är visserligen opraktiska att använda och svåra att realisera men de existerar.

Bedömningen om krypterade uppgifter är tillgängliga för en tjänsteleverantör och om uppgifterna därmed ska anses röjda enligt OSL är således beroende av valet av krypteringsåtgärder. För krypteringsåtgärder där tjänsteleverantören inte vid något tillfälle har någon möjlighet att ta del av uppgifter i läsbart format eller uppfatta uppgifterna på annat sätt, kan uppgifterna inte anses tillgängliga för tjänsteleverantören och därmed inte heller röjda enligt OSL. Detta förutsätter dock starka krypteringslösningar och Försvarsmakten instämmer med det utredningen anför om att det kan vara svårt för en myndighet att veta vilka krypteringsåtgärder som är tillräckliga. Försvarsmakten anser dock exempelvis att kryptografiska funktioner som har godkänts av Försvarsmakten måste anses tillräckliga för att uppgifterna inte ska anses tillgängliga för tjänsteleverantören.

Försvarsmakten anser vidare att den bedömning som utredningen gjort avseende krypterade uppgifter och röjande enligt OSL kan få följdverkningar för röjandebegreppet i annan lagstiftning. Utredningens bedömning leder exempelvis till att uppgifter som kommuniceras med kryptografiska funktioner som har godkänts av Försvarsmakten enligt 3 kap. 5 § säkerhetsskyddsförordningen (2018:658) skulle anses röjda enligt OSL. Även om utredningens bedömning enbart utgår från röjandebegreppet i OSL kan bedömningen således få konsekvenser för tolkningen och tillämpningen av andra regelverk. Bedömningen av om krypterade uppgifter som omfattas av en utkontraktering anses röjda enligt OSL måste därför sättas i ett större sammanhang av regelverk som är beroende av varandra. Försvarsmakten saknar mot denna bakgrund en analys av vad utredningens bedömning kan få för konsekvenser för röjandebegreppet i annan lagstiftning.

Tillämpningsområdet för den sekretessbrytande bestämmelsen

Försvarsmakten ställer sig vidare frågande till hur begreppet teknisk bearbetning eller teknisk lagring, som är ett begrepp som härrör från tryckfrihetsförordningen, ska tolkas vid utkontraktering av it-drift till en privat tjänsteleverantör. Den praxis som idag finns beträffande tolkningen av begreppet rör bedömningen när en handling blir allmän hos en myndighet och är därmed enligt Försvarsmaktens mening inte direkt överförbar till denna situation.

I utredningen saknas en analys av vad begreppet betyder i förhållande till de it-driftstjänster som idag finns på marknaden. Det är enligt Försvarsmakten exempelvis oklart om supporttjänster eller applikationer som såsom en del av tjänsten kan sammanställa statistik faller inom tillämpningsområdet för bestämmelsen och hur tjänsterna då förhåller sig till tidigare praxis (som HFD 2011 ref. 52). I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör det därför exemplifieras vilken typ av it-drift och idag på marknaden tillgängliga tjänster som faller inom tillämpningsområdet för den sekretessbrytande bestämmelsen.

Enligt Försvarmakten finns det en risk för att begreppet är för snävt för att vara ändamåls-enligt. Då tolkningen av begreppet är otydligt i sitt sammanhang går det dock enligt Försvarmaktens mening inte att utläsa om den sekretessbrytande bestämmelsen möter det behov som myndigheter har för att kunna utkontraktera it-drift.

Intresseavvägningen

Det är slutligen enligt Försvarmakten inte tydligt i utredningen i vilka situationer som det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför myndighetens intresse av att utkontraktera sin it-drift. Bedömningen ska dessutom göras på förhand när det ännu inte är klart vilken typ av uppgifter som kan komma att lagras eller hanteras i tjänsten.

Den föreslagna bestämmelsen lägger ett stort ansvar på den som ska göra intresseavvägningen, utan någon närmare vägledning om hur bedömningen ska göras, detta trots att den som gör bedömningen riskerar ansvar för brott mot tystnadsplikten enligt 20 kap. 3 § brottsbalken. Det är vidare enligt Försvarmakten svårt att ställa dessa båda intressen mot varandra.

Försvarmakten anser därför att det behövs tydligare vägledning för hur bedömningen av it-driften bör utkontrakteras ska göras och vilka omständigheter som ska tas i beaktande. Även om det finns flera andra regelverk som är till för att skydda uppgifterna bör särskilda kriterier ställas upp i den sekretessbrytande bestämmelsen som tar sikte på skyddet av uppgifterna. I bedömningen bör det enligt Försvarmakten t.ex. vägas in hur leverantören skyddar uppgifterna och hur skyddet för vidare spridning av uppgifterna ser ut.

I beredningen av detta ärende har kryptostrateg Pia Gruvö, MUST, informationssäkerhetsspecialist Hrafn Steiner, MUST, verksamhetsutvecklare Charlotta Carlén, LEDS CIO, kommandörkapten Ove Wennberg, PROD, deltagit.

Detta yttrande har beslutats av chefsjurist Carin Bratt. I den slutliga handläggningen har dessutom ställföreträdande chefen för juridiska avdelningen Kerstin Bynander, tf. sektionschef Helene Arango Magnusson deltagit och som föredragande försvarsjurist Maria Andersson.

Carin Bratt
Chefsjurist

Maria Andersson

Sändlista

Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet)

För kännedom

Försvarsdepartementet

HKV LEDS STAB

HKV LEDS STAB ÖB/GD STÖD

LEDS CIO

PROD

MUST